

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

INFO CBBiH

U ovom broju:

POSLOVANJE CBBiH U
2015. GODINI

PODACI O
KRIVOTVORENOM NOVCU
U 2015. GODINI

PLATNI SISTEMI U BIH U
2015. GODINI

PROTOKOLARNI I RADNI
SASTANCI U CBBiH

Izdavač: Centralna banka Bosne i Hercegovine;
Adresa: Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo

Priprema: Služba za odnose sa javnošću

Prevod tekstova na engleski jezik: Služba za odnose sa javnošću

Lektura (jezici bh. naroda i engleski jezik): Služba za publikacije i biblioteku i
Služba za protokol i prevođenje

Web stranica: <http://www.cbbh.ba>
E-mail: pr@cbbh.ba
kontakt telefon: (033) 278 123

POSLOVANJE CBBiH U 2015.

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) je i tokom 2015. godine uspješno ispunjavala sve obaveze propisane Zakonom o CBBiH. Obezbijedena je puna konvertibilnost domaće valute, a aranžman valutnog odbora, osigurao je monetarnu stabilnost koja je izuzetno važna u postojećim prilikama u zemlji. U kompleksnim i, sa stanovišta investitora, vanredno nepovoljnim uslovima na međunarodnim tržištima, CBBiH je provodila politiku upravljanja deviznim rezervama na siguran način, održavajući adekvatnu kapitalizovanost. Ilustracije radi, prosječna ponderisana kamatna stopa na devizne rezerve CBBiH u 2015. godini bila je 12 puta niža od zabilježene u 2008. godini, a prosjeci prinosa na jednogodišnje i dvogodišnje obveznice denominovane u EUR rejtinga AAA postali su negativni. Pri tome, zadržavajući se u okvirima prihvatljivog nivoa rizika u investiranju i rukovodeći se, prije svaga, principom sigurnosti, a potom profitabilnosti, CBBiH je u 2015. godini ostvarila dobit u iznosu od 31.377.906,94 KM. Od tog iznosa, u skladu s članom 27. Zakona o CBBiH, na račun obaveza prema budžetu institucija Bosne i Hercegovine, transferisan je iznos od 18.826.744,14 KM. U sklopu svog mandata, CBBiH je provodila aktivnosti na održavanju odgovarajuće finansijske infrastrukture i platni promet u zemlji i s inostranstvom se odvijao bez problema. Takođe, tokom 2015. godine, CBBiH je izvršila sve obaveze koje proizlaze iz njene uloge fiskalnog agenta u servisiranju vanjskih obaveza. Kao fiskalni agent države, izvršene su i sve neophodne pripreme za misije agencija za kreditni rejting, pri čemu je CBBiH osigurala sve uslove i relevantne informacije neophodne za rad na ocjeni rejtinga države, koji je u 2015. godini, ostao nepromijenjen.

Imajući u vidu relativno niske stope ekonomskog rasta, slabu kreditnu aktivnost i nastavak trenda razduživanja banaka, CBBiH je, vodeći računa o stabilnosti bosanskohercegovačkog finansijskog sistema, odlučila da u 2015. godini ne uvodi negativnu stopu naknade na sredstva iznad obavezne rezerve, preuzimajući na sebe troškove proistekle iz takve odluke. Stoga je jedina izmjena u politici obavezne rezerve u 2015. godini bila postavljanje donje granice na stopu naknade na obaveznu rezervu na 0%. Trenutni makroekonomski okvir je značajno drugačiji od posljednje izmjene politike obavezne rezerve 2011.

godine, a posebno u odnosu na period prije 2008. godine. CBBiH pažljivo prati makroekonomske trendove i sistemske rizike te će u 2016. godini biti razmatrane eventualne izmjene u politici obavezne rezerve.

Sve potencijalne izmjene politika CBBiH razmatraju se u kontekstu trenutnog makroekonomskog okruženja i očekivanih trendova, a uzimajući u obzir i potencijalne efekte izmjene regulative u finansijskom sektoru. S tim u vezi, CBBiH je i u 2015. godini, u skladu s nadležnostima definisanim Zakonom, redovno razmjenjivala informacije o sistemskim rizicima i stavove s entitetskim agencijama za bankarstvo kroz proces koordinacije bankarske supervizije, i u proširenom sastavu, kroz Stalni odbor za finansijsku stabilnost Bosne i Hercegovine.

Osim redovnih publikacija, poput Godišnjeg izvještaja, Izvještaja o finansijskoj stabilnosti, kvartalnih Biltena i Mjesečnih ekonomskih pregleda, tokom 2015. godine, CBBiH je s relevantnim domaćim i međunarodnim institucijama, razmjenjivala i informacije o ekonomskim trendovima i sistemskim rizicima, kroz specijalizovane izvještaje i proširujući standardni set statističkih podataka te objavljivanjem ciljanih tekstova kroz medije u svrhu informisanja i edukacije šire javnosti. Imajući u vidu proces evropskih integracija Bosne i Hercegovine, CBBiH želi potvrditi opredjeljenost da, i dalje, unapređuje svoje poslovne procese i radi na uvođenju savremenih standarda. U 2015. godini došlo je do promjene upravne strukture CBBiH. Naime, 11. augusta 2015. godine istekao je mandat dotadašnjim članovima Upravnog vijeća, a dužnost su preuzeli novoimenovani članovi: dr. Senad Softić, dr. Kemal Kozarić, dr. Ljubiša Vladušić, mr. Trivo Marinković i mr. Ankica Kolobarić koji

su, između sebe, izabrali novog guvernera CBBiH na period od šest godina. Novoimenovano Upravno vijeće CBBiH usvojilo je Strateški plan CBBiH za šestogodišnji mandatni period kojim su definisani misija, vizija i zajedničke vrijednosti.

U 2015. REGISTROVANO 3.300 KOMADA KRIVOTVORENIH NOVČANICA I KOVANICA SVIH VALUTA I APOENA

U 2015. godini, u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (CBBiH) registrovano je ukupno 3.330 komada krivotvorenih novčanica i kovanica svih valuta i apoena, što je za 0,39% više u odnosu na 2014. godinu i za 20,85% manje u odnosu na 2013. godinu. Od toga, registrovano je 1.207 komada krivotvorenih novčanica konvertibilne marke, što je za 26,92% više u odnosu na 2014. godinu i 1.853 komada krivotvorenih kovanica konvertibilne marke, što je za 14,88% više u odnosu na godinu ranije.

Što se tiče apoenske strukture, najviše krivotvorina je bilo u apoenu od 20 KM (760 komada ili 62,97%), zatim od 50 KM (238 komada ili 19,72%), te u apoenu od 100 KM (144 komada ili 11,93%). Od ukupnog broja krivotvorenih kovanica, najčešće je krivotvoren apoen od 1 KM (1.395 komada ili 75,28%), zatim 5 KM (348 komada ili 18,78%), a najmanje apoena od 2 KM (110 komada ili 5,94%).

U 2015. godini, registrovano je 187 komada krivotvorenih novčanica eura, što je za 36,39% manje u odnosu na godinu ranije, i za 10,95% manje u odnosu na 2013. godinu. U apoenskoj strukturi, je najzastupljeniji apoen od 20 EUR sa 56 komada ili 29,95%, zatim od 50 EUR (52 komada ili 27,81%), te apoena od 100 EUR (34 komada ili 18,18%).

Osim novčanica KM i EUR, u proteklih godinu dana registrovana su i 83 komada krivotvorenih novčanica u drugim valutama, od čega 79 komada krivotvorina američkih dolara, a 77 ih je bilo u apoenu od 100 USD.

PLATNI SISTEMI U BiH U 2015.

RTGS i žirokliring transakcije

U 2015. godini, u platnim sistemima Centralne banke Bosne i Hercegovine zabilježen je rast broja transakcija, ali istovremeno pad vrijednosti. Udio broja RTGS transakcija u ukupnim transakcijama iznosi 2%, dok je udio u vrijednosti u 2015. godini 83%, nešto manji u odnosu na godinu ranije, kada je iznosio 84%. Udio žirokliring transakcija u broju

ukupnih transakcija iznosi 98%, a u vrijednosti 17%.

Prvih deset banaka u bh. platnom prometu, u ukupnom broju RTGS i žirokliring međubankarskih transakcija, učestvovalo je u 2015. godini sa 67,44%, što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, kada je deset banaka ostvarilo 67,8% svih transakcija. U ukupnoj vrijednosti transakcija, prvih deset banaka učestvovalo je sa 73,34%, smanjivši tako svoj udio u samoj vrijednosti, jer je prethodne godine prvih deset banaka obavilo 75,57% transakcija od ukupne vrijednosti. Karakteristično je da su poslovne banke u protekloj godini više koristile vremenski raspored plasiranja platnih transakcija stimulisan nižom tarifom ponuđenom od strane CBBiH.

Kroz sistem klirinškog načina obračuna međunarodnih plaćanja sa Srbijom plasirano je ukupno 9.637 naloga, čija je vrijednost bila 176.275.344 eura (131.046.506 eura u 2014). U sistemu ubjedljivo najjeftinijeg i najbržeg plaćanja između dvije države učestvovala su četiri banke iz Bosne i Hercegovine.

Jedinstveni registar transakcijskih računa

Za Jedinstveni registar transakcijskih računa, broj pristupnih tačaka u 2015. godini je bio 1.265. Te pristupne tačke koriste poslovne banke (29 banaka), mikrokreditne organizacije (devet MKO) te leasing organizacije i druge institucije (ukupno 70).

Organizacione jedinice CBBiH u 2015. godini izdale su ukupno 9.878 izvoda iz Jedinstvenog registra transakcijskih računa i to Glavna jedinica Sarajevo 7.103, Glavna jedinica Mostar 1.905 i Glavna banka Republike Srpske CBBiH 870.

Centralni registar kredita

Podatke u Centralni registar kredita u 2015. godini dostavljalo je 29 poslovnih banaka, 18 mikrokreditnih organizacija te 15 leasing kompanija i posebnih institucija.

Organizacione šeme banaka

Nakon četiri uzastopne godine smanjenja broja organizacionih oblika, u 2015. godini je izražen porast filijala i ekspozitura, dok je istovremeno smanjen broj najnižeg organizacionog oblika – agencija ili šaltera.

Ukupno su banke na kraju 2015. godine imale 335 filijala i 397 ekspozitura, dok je operativna bila 141 agencija ili nazivom kod nekih banaka – šalteri. Opšti trend se odnosi i na broj organizacionih oblika u entitetima van entitetskog sjedišta banke.

Međubankarske i unutarbankarske transakcije

Tokom 2015. godine realizovano je 39.086.648 međubankarskih plaćanja i 63.167.655 unutarbankarskih. U procentima iskazano, u ukupnom broju transakcija 38% je realizovano međubankarskih transakcija kroz platne sisteme CBBiH – RTGS i žirokliring, nasuprot 62% naloga plasiranih unutar banaka. Posmatrajući po vrijednosti, u 2015. godini je realizovano 85.105.843.766 KM kroz naloge među bankama i 99.693.850.375 KM unutar banaka.

PROTOKOLARNI I RADNI SASTANCI U CBBiH

Početkom 2016. godine organizovani su radni i protokolarni sastanci u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (CBBiH).

U Sarajevu je 26.01.2016. godine održan redovni sastanak Stalnog odbora za finansijsku stabilnost, na kome je razmatrano aktuelno stanje u bankarskom sektoru, te je zaključeno da je bankarski sektor u cjelini stabilan i da rast štednje reflektira očuvanje povjerenja građana u banke. S druge strane, kreditni rast je još uvijek relativno slab i očekuje se da banke povećaju kreditiranje, osobito kada je riječ o plasmanima privredi, što je neophodno za podršku novim investicijskim ciklusima u BiH.

Guverner CBBiH dr. Senad Softić je 05.02.2016. godine održao radni sastanak sa predstavnicima Udruženja banaka Bosne i Hercegovine (UBBiH), koje je predvodio predsjednik UBBiH

Milan Radović. U razgovoru je naglašena potreba jačanja koordinacije između svih aktera finansijskog i bankarskog sistema – CBBiH, entitetskih agencija za bankarstvo, Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine i komercijalnih banaka na teritoriji BiH posredstvom UBBiH, u okviru svojih nadležnosti, a s ciljem stvaranja povoljnijeg ambijenta te boljeg funkcionisanja sistema i donošenja kvalitativnih propisa i rješenja. Sagovornici su se usaglasili u stavu da je, u interesu transparentnosti i jedinstvenog funkcionisanja bankarskog i finansijskog sistema, postojanje Jedinstvenog registra transakcijskih računa i Centralnog registra kredita od ključne važnosti. Istaknuto je kako je neophodno da ovi registri budu cjeloviti, s ažurnim podacima.

Centralnu banku Bosne i Hercegovine je 09.02.2016. godine posjetio visoki predstavnik Valentin Inzko i u razgovoru s guvernerom Softićem, izrazio punu i nedvosmisleni podršku Ureda visokog predstavnika Centralnoj banci Bosne i Hercegovine. "Politička nezavisnost i autonomija ključni su sastojci uspjeha CBBiH i primjer koji bi u svom radu trebale slijediti i druge institucije, na svim nivoima. Odnos prema ovoj instituciji mora biti zasnovan upravo na poštivanju tih principa, kao zaštitnog mehanizma njenog efikasnog i djelotvornog funkcionisanja, a time i monetarne i finansijske stabilnosti same države," kazao je visoki predstavnik i dodao: "Ova institucija je stub države i primjer drugima kako institucije trebaju da rade nezavisno, u interesu države i građana, a s ciljem daljeg razvoja zemlje."

U posjeti CBBiH boravili su italijanski i japanski ambasador u BiH. Tokom razgovora s ambasadorom Republike Italije u BiH Nj.E. Ruggerom Corriasom 22.02.2016. godine, guverner CBBiH

je istaknuo da su ekonomski odnosi BiH i Italije, posebno u oblasti vanjskotrgovinske razmjene i investicija, u posljednje dvije godine znatno unaprijeđeni. Posebno su naglašeni uloga i značaj komercijalnih banaka koje posluju u BiH, a imaju majke banke u Italiji. Guverner je kazao kako su komercijalne banke u BiH, u cjelini, više usmjerene na kreditiranje stanovništva i budžeta te da je poželjno njihovo aktivnije sudjelovanje u kreditiranju gospodarstva.

Ambasador Japana u BiH Kazuya Ogawa, prilikom posjete CBBiH, istakao je kako BiH ima veliki potencijal koji nije iskorišten te želju da bilateralni odnosi, investicije i vanjskotrgovinska razmjena BiH i Japana budu intenzivirani.

